

**REPUBLIKA SLOVENIJA
USTAVNO SODIŠČE**

Številka: U-II-1/10

Datum: 14. 6. 2010

**PRITRDILNO LOČENO MNENJE SODNICE JASNE POGAČAR K
ODLOČBI št. U-II-1/10**

1. V obrazložitvi je zapisano, da je Ustavno sodišče že v odločbi št. U-I-47/94 z dne 19. 1. 1995 razglasilo pravico do referendumskega odločanja za človekovo pravico. Sama pa stališča iz navedene odločbe razumem malo drugače.

2. V zadevi št. U-I-47/94 je Ustavno sodišče presojalo dopustnost zakonske ureditve, ki je na abstraktni ravni izključevala referendum o posameznih vrstah zakonov (sprejetih po hitrem postopku ali za izvrševanje ratificiranih mednarodnih pogodb ali za neposredno izvrševanje proračuna). Odločitev temelji na ugotovitvi, da Ustava nima izrecnih omejitev glede vprašanj, o katerih je mogoče odločati na zakonodajnem referendumu. Ustavno sodišče je razložilo, da 90. člen Ustave omogoča uresničitev materialnopravne določbe iz 44. člena Ustave o pravici državljanov do sodelovanja pri upravljanju javnih zadev. Ker pomeni 90. člen Ustave izpeljavo pravice iz 44. člena Ustave in tudi zato, ker je v njem zajeto pravico 40.000 volilcev zahtevati razpis zakonodajnega referenduma mogoče šteti za človekovo pravico, podvrženo pravnemu režimu iz 15. člena Ustave, je ocenilo, da veljata tudi za morebitne zakonske posege v njegove določbe (kolikor se nanašajo na to ustavno pravico) drugi in tretji odstavek 15. člena Ustave. Sprejeta stališča so torej namenjena presoji dopustnosti omejevanja upravičenj iz 90. člena Ustave, za kar je Ustavno sodišče postavilo režim pravnega varstva kot za relativne človekove pravice in svoboščine.

3. Za odločanje po prvem odstavku 21. člena ZRLI je pomembno stališče, po katerem lahko Državni zbor zahteva, naj Ustavno sodišče odloči o tem, ali je vsebina zahteve za razpis zakonodajnega referenduma v nasprotju z Ustavo. V vsakem konkretnem primeru bo Ustavno sodišče moralo presoditi, ali bi bile z odložitvijo uveljavitve zakona zaradi referenduma ali z njegovo zavrnitvijo prizadete tako pomembne ustavne pravice, da bi bilo zaradi tega – ob tehtanju prizadetih ustavnih dobrin - dopustno poseči v ustavno pravico do referendumskega odločanja.

4. Ustavno sodišče je pravico do referendumskega odločanja sicer označilo kot pravico iz 44. in 90. člena Ustave, ni pa je razglasilo za človekovo pravico, ki bi imela univerzalni pomen. Tudi ni pojasnilo njene vsebine, iz 90. člena Ustave pa je razumeti, da gre za upravičenja, ki omogočajo izvedbo zakonodajnega referenduma. Za pravico zahtevati razpis zakonodajnega referenduma in za pravico glasovanja na zakonodajnem referendumu. Pravica iz 44. člena Ustave pa je splošna politična

pravica, ki je ni mogoče neposredno izvrševati, zato Ustava na več mestih ureja njeno konkretizacijo. Zakonodajni referendum je oblika neposrednega sodelovanja pri upravljanju javnih zadev, ki jo Ustava izrecno ureja v 90. členu, kjer so določena tudi upravičenja, ki zagotavljajo izvedbo zakonodajnega referenduma.

5. Čeprav je po mojem mnenju Ustavno sodišče z odločbo št. U-II-1/10 razglasilo pravico zahtevati razpis zakonodajnega referenduma in pravico glasovanja na zakonodajnem referendumu za človekovi pravici, pa to ni vplivalo na mojo odločitev, saj se strinjam s presojo in rezultatom opravljenega tehtanja ustavnih vrednot.

Jasna Pogačar
S o d n i c a